

<p>درس ۳</p> <p>نام طراح: فریبا دارابی</p>	<p>به نام خدا</p> <p>معاونت آموزش متوسطه وزارت آموزش و پرورش</p> <p>دفتر آموزش متوسطه نظری</p> <p>دبیرخانه راهبری کشوری تاریخ</p> <p>تولید شده در استان مرکزی</p>	<p>محتوای نوشتاری</p> <p>کتاب تاریخ معاصر</p> <p>سال تحصیلی</p> <p>۱۳۹۹-۱۴۰۰</p>
--	---	--

کانال تخصصی تاریخ من @tarikheman3

عنوان درس: زمینه های نهضت مشروطه

اهداف یادگیری: آشنا نمودن دانش آموزان با زمینه های بروز نهضت مشروطیت در ایران.

انتظارات پس از مطالعه: دانش آموزان با نقش روزنامه ها و کتاب ها در ایجاد اندیشه مشروطه

خواهی آشنا شوند.

❖ عوامل موثر در پیدایش نهضت مشروطه

- از دست رفتن بخش هایی از سرزمین ایران
- غلبه ی استعمار بر مملکت
- استبداد دستگاه حاکم
- مخالفت مردم و علما با استعمار و استبداد
- ورود اندیشه های جدید

❖ مناطقی که توسط روسیه و انگلستان از ایران جدا شدند

- توسط روسیه: قفقاز در شمال غربی و ماوراءالنهر در شمال شرقی مناطق جدا شده از ایران.
- توسط انگلستان: هرات، قندهار و بخش های وسیعی از بلوچستان.

❖ زمینه هایی که باعث تسلط بیگانگان بر ایران شد.

- ضعف حکومت قاجار و فساد مالی درباریان

❖ منظور از استبداد دستگاه حاکم در ایران

استبداد یعنی این که قدرت به صورت مطلق در دست یک نفر باشد. این شخص مالک جان و ناموس و اموال دیگران می باشد. شاه و به تبع او شاهزادگان هر کاری که دلشان خواست انجام دهند و به هیچ کس پاسخگو نیستند.

❖ مخالفت های مردم و علما با استعمار و استبداد

آموزه های اصیل دین اسلام و مذهب شیعه بر این اصل استوار بود که مردم نباید در برابر ظلم و بی عدالتی سکوت کنند. بنابراین طبق اصل امر به معروف و نهی از منکر، مردم و در رأس آن ها علما، به مخالفت با استعمار و استبداد بر می خاستند. این تفکر در جریان نهضت تنباکو به ثمر نشست و خط بطلانی بر استبداد مطلقه شاه کشیده شد.

❖ راه های ورود اندیشه های جدید به ایران

- (۱) اعزام دانشجویان به خارج
- (۲) سفر درباریان و سیاستمداران به خارج
- (۳) مهاجرت برخی ایرانیان به کشورهای مختلف

❖ راه های انتقال افکار روشنفکران به مردم

- الف (روزنامه ها
- ۱. روزنامه های دولتی
 - ۲. روزنامه های غیردولتی
- الف) روزنامه های منتشر شده در خارج
- ب) روزنامه های منتشر شده در داخل
- ب) آثار روشنفکران
- ۱. سفرنامه
 - ۲. کتاب ها و سایر آثار

سوال های نمونه

۱. سرزمین هایی که توسط انگلستان از ایران در دوره قاجار جدا شدند را نام ببرید.
۲. دو مورد از زمینه های ورود تفکر مشروطه خواهی به ایران در دوره قاجار را بیان کنید.
۳. دو روزنامه غیردولتی که در ایران چاپ می شدند را نام ببرید.
۴. سیاحت نامه ابراهیم بیگ را معرفی نمایید.